

ENRIC SATUÉ

Sobre el nou disseny d'EL TEMPS

Darrerament, m'interessa més fer-ne un llenguatge que una decoració, del disseny gràfic, en una preferència que potser és conseqüència dels que l'hem utilitzat moltes vegades com una arma, mentre la decoració potser representa qui l'utilitza com una joguina. I ho dic així per no passar per dogmàtic. Per exemple, els dissenys de Mariscal em semblen sobretot decoratius i, en canvi, m'interessen més que els pictogrames de la senyalització vial, que passen per ser llenguatge. I el logotip de Telefónica, que només és decoració, no m'interessa gens ni mica, i el símbol Lacoste, que ha esdevingut llenguatge, em plau com li plau al fotògraf Oriol Maspons, que se'l va fer tatuar al pit per passejar-se per les platges nudistes a compte d'*Interviú*, protegint-se així de la nuesa.

Tot això ve a tomb de la nova maqueta d'EL TEMPS, on he aplicat el llenguatge periodístic sense decoracions aparents. Com que sé per experiència que el disseny gràfic més brillant es fa sovint passant, simplement, l'aspirador amb energia, lletres, formes i colors han tornat a exercir –nets i polits– la seva condició genuïna de llenguatge.

Ara bé, treure les teranyines que la decoració informàtica havia penjat als racons i raconets de les pàgines d'EL TEMPS no ha estat un exercici purament mecànic. Ha estat també creador, perquè donar qualitat de llenguatge a una pràctica tan prosaica com la neteja no és qualsevol cosa.

Ara, a EL TEMPS la lletra és vocabulari, perquè els textos dels articles són d'una sola tipografia (repensant-hi les funcions de negretes i cursives) i els titulars, entradetes i destacats, també; la forma és vocabulari perquè s'adapta a una graella de tres columnes, amb estructures en bloc per a notícies, opinions i reportatges, o en "bandera" per a les seccions de cultura i titulars, entradetes i destacats; el color és vocabulari perquè ara la banda superior de la pàgina identifica les seccions amb el color dels re-

quadres i els gràfics (i a les seccions de cultura, els titulars) i perquè els destacats són tots vermells i els peus, blanc sobre negre. Així, la coherència facilita la localització dels diferents elements: fotografies i il·lustracions d'una banda i textos, titulars, entradetes i destacats de l'altra, component-los en paquets diferenciats dels textos per a fer notar que són materials de lectura alternativa o complementària, però no simultània.

“L'inspirador de la nova capçalera d'EL TEMPS és el llenguatge oral. En parlar, no diferenciem els enunciants i el discurs.”

Lluny de les angoixes prèvies a la publicació, el fet que l'editor, el director i els lectors es mostrin d'acord amb la reforma, vol dir que l'hem encertat. Sense deixar de ser el que era, EL TEMPS ha canviat moltíssim –diuen– i el dissenyador, que agraeix públicament la confiança, vol deixar constància d'altres fonts d'inspiració, un cop confessada la regeneradora “operació neteja” bàsica.

A la capçalera, veuran que els mots EL TEMPS fan ara una unitat formal nova, compromesa amb la renúncia a l'espai gramatical que els separa preceptivament: l'article en positiu, el substantiu en negatiu, l'un vermell i l'altre blanc. Aquesta és una moda internacional de compondre paraules inspirada en la morfologia de l'adreça electrònica, que ha escombrat espais, majúscules i accents. Però, tot i que podem homologar la capçalera d'EL TEMPS a la nova

tendència, m'estimo més relacionar-la amb l'autèntic inspirador, que en el meu cas ha estat el llenguatge oral.

En parlar, no separem els mots ni fem distincions fonètiques entre enunciats i discurs, i és per això que a sobre els titulars de les seccions de cultura –tractats en el color de la banda corresponent– hi cavalca la primera línia del text, trencant, amb aquesta “visualització oral”, una pràctica clàssica en la representació cal·ligràfica i tipogràfica.

I com que va ser a València on vaig tenir la revelació que la parla pot inspirar imatges innovadores, em semblà oportú aplicar-la en primera instància a EL TEMPS. A l'Encontre Mundial de les Arts celebrat el 6 d'octubre proppassat, en el curs d'una ponència que l'arquitecte Toyo Ito dictava amb solemnitat a una traductora –també japonesa– que seia al seu costat, la noia s'obstinava a pronunciar sense cap mena de pausa el tractament un xic anacrònic de senyor i el cognom (sense espai, diríem gràficament), en un vocable xocant que sonava així: El “senyorito” creu que Tòquio és la ciutat del futur... El “senyorito” ha d'inaugurar-hi un edifici de vidre i d'acer la nit de cap d'any, que encendrà els llums a les 12 en punt,... El “senyorito” diu que Espanya li agrada molt,...

Meravellosament, la subtil variació fonètica va tenir el poder de trastocar el significat de les paraules: tot d'una, la traductora es rebaixava a la categoria de minyona –en una mena d'harakiri social en públic que feia el seu efecte– mentre l'arquitecte del sol naixent era desmentit per la força abassegadora de la nova paraula i apareixia davant el públic com un impossible terratinent andalús.

Des d'aquell dia he entès allò que deia Joyce, que no és el mateix una paraula dita o escrita, perquè el neologisme oral que la traductora creà sense voler avui no causa, escrit, cap mena d'escàndol. Com a molt, suggereix la forma d'una vulgar i plana adreça d'Internet, com ara aquesta: www.senyorito.com.